Ao. 1830. **No. 88.**

GRONINGER COURANT.

Dingsdag den 2 November.

Op *Dingsdag*, den 9 November des jaars 1830, des voormiddags te 11 uren, zal, onder nadere approbatie van het ministerie van den Waterstaat, de Nationale Nijverheid en de Koloniën, door den Gouverneur der provincie Groningen, of, bij deszelfs absentie, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-ingenieur der provincie, aan het lokaal van het Gouvernement te Groningen, worden aanbesteed:

Het onderhoud, gedurende de jaren 1831, 1832 *en* 1833, *aan den wind-watermolen aan de Binnen-A, bij de Nieuwe-Schans.*

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek, op hetwelk de bovengemelde aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve aan het lokaal van het ministerie van Binnenlandsche zaken, te 's Gravenhage en aan dat van het Gouvernement der provincie Groningen, te Groningen, ter lezing liggen: te 's Gravenhage, in de voornaamste logementen; te Groningen, ten huize van de kasteleins *Eekhoff*, *van der Molen* en *Bontekoe*, alle aan de Groote Markt, alsmede in het Blaauwe Paard; verder aan het huis de Punt, bij *Bos*; te Haren, bij *van Boekeren*; te Helpman, bij *van den Berg*; te Winsum, bij *Borgman*; te Uithuizen, in de Roos; te Onderdendam, in het Zilversterhuis; te Appingedam, bij *D. Joosten*; te Delfzijl, bij *van Bergen*; te Zuidbroek, bij *Wilmsen*; te Winschoten, bij *Wisseman*; te Nieuwe Schans, bij *Boezeman*; te Stroobos, in het Tolhuis; te Leeuwarden, in den Valk; te Sneek, bij *Remkes*; te Dokkum, in het wapen van Groningen en aan de Lemmer, in den Wilden Man.

Zullende de vereischte informatiën te bekomen zijn bij den fungerenden Hoofd-ingenieur *C. van der Poel*, te Groningen.

De Administrateur voor den Waterstaat,
E W Y K.

De GOUVERNEUR van de Provincie *Groningen* brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat het Zijne Majesteit behaagd heeft, bij besluit van den 9 October jl., no. 37, te bepalen, dat, met afwijking in zoo verre van het tarief, vastgesteld bij Koninklijke besluiten van den 23 Januarij 1828, no. 8, en van den 18 Julij daaraanvolgende, no. 132, bij wijze van voorloopige maatregel, en in afwachting der daarstelling van een nader algemeen Tolttarief op de Groote Wegen, in de Provinciën *Vriesland*, *Groningen* en *Drenthe*, van de Bouwlieden, voor hunne transporten van Veldvruchten, naar de markt gaande, slechts een tolregt van vijf cents (*f* 0 — 5) zal worden geheven.

Groningen den 27 October 1830. *De Gouverneur voornoemd*:
R E N G E R S.

De KOMMISSARIS van POLITIE te *Groningen* inviteert degenen, die *Pendules*, *Horologien* of andere *Voorwerpen* aan den *Horologiemaker* IZAAK JONAS DRIELSEMA, wonende aan de Vischmarkt alhier, ter herstelling als anderzins mogten hebben toevertrouwd en dezelve niet hebben terug ontvangen, zich deswege zoo spoedig mogelijk, tot behoud hunner regten, aan het bureau van Politie te dezer Stede te vervoegen, voor zoo verre door de belanghebbenden daarvan reeds geene aangave is geschied.

Groningen den 30 October 1830. *De Kommissaris voornd.*:
J. W O L D R I N G H.

De KOMMANDANT der DIENSTDOENDE SCHUTTERIJ brengt ter kennis van al diegenen, welke, naar aanleiding van art. 18 van Zijner Majesteits Besluit van den 4 October 1830, mogten verlangen, om zich gedurende den tijd, dat zich de Schutterij in de termen van dat besluit bevindt, te doen vervangen door een' persoon die den ouderdom van 24 jaren en zijn 40ste jaar niet heeft volbragt, mits zoodanig persoon doe blijken, voor zich zelven aan de Nationale Militie te hebben voldaan en ook niet voor de dienst der Schutterij te zijn opgeroepen, zich zullen moeten vervoegen in de lotingzaal in het Stadshuis op *Woensdag*, den 3 dezer maand, des voormiddags van 9 tot 11 uren, ten einde den aangeboden plaatsvervanger door de Officieren van Gezondheid te doen onderzoeken, na welken tijd volstrekt geene Plaatsvervangers meer kunnen worden aangenomen.

Wijders wordt ter kennis gebragt van diegene, van het Mobile Bataljon Schutterij, welke als nog vermeenen op Ligchaams gebreken te kunnen reclameren, dat zij zich, op gemelden dag, des voormiddags te 11 uren, op bovengenoemde plaats kunnen vervoegen, ten einde te worden onderzocht.

Groningen
den 1 November 1830. *De Kommandant voorn.*:
B U S C H, *Kolonel.*

G R O O T - B R I T T A N J E.

L O N D E N *den* 27 *October.*

De gebeurtenissen in Nederland worden breedvoerig verhaald, doch meerendeels overgenomen uit de Nederlandsche bladen of enkele bijzondere brieven van daar. De vraag der al of niet interventie wordt ditmaal niet door onze bladen behandeld. Op grond van uit Amsterdam ontvangene brieven, zegt de *Times*, dat het Hollandsch gouvernement, bij het intrekken der uitgeschrevene leening van twintig millioenen, echter van onderscheidene vreemde huizen eenen aanzienlijken onderstand ontvangen zou hebben, en dat, onder anderen, een onzer Londensche kapitalisten de belangrijke som van 100,000 ponden aangeboden zou hebben.

F R A N K R IJ K.

P A R IJ S *den* 24 *October.*

In het ministeriëel avondblad vindt men een uittreksel uit een' bijzonderen brief van Brussel, van den 20 dezer, waarin gezegd wordt, dat, hoe zeer het provisioneel bestuur dagelijks eene menigte besluiten neemt voor de administratieve organisatie des lands, echter de grootste verwarring heerscht ten aanzien der toekomstige regering van België. Nog wordt daarin verder verzekerd, dat een diplomatiek persoon, door Engeland en Rusland aan het provisioneel bestuur gezonden, het te kennen gegeven heeft, dat de vier groote Mogendheden, Engeland, Rusland, Oostenrijk en Pruissen, besloten hebben, om de volvoering der traktaten van 1814, betrekkelijk de onschendbaarheid van het koningrijk der Nederlanden, te handhaven, en dat Engeland daartoe, des noods, een eskader van 18 stoombooten en eenige Schotsche regementen zou leveren, terwijl Oostenrijk en Pruissen zich gereed zouden maken, om in België binnen te rukken, op grond, dat het Duitsch Bondgenootschap gekrenkt zou worden door den toestand van de Nederlanden. Volgens dien brief, zou het volk in België heimelijk den Prins *van Oranje* als het eenig plegtanker voor 's lands behoud beschouwen, en had die Prins, door van al zijne magt afstand te doen, getoond, dat hij de souvereiniteit van België alleen aan het nationaal congres wil te danken hebben; terwijl zijne vijanden niets onbeproefd laten, om zijn gedrag te bekladden en in een verkeerd daglicht te plaatsen.

N E D E R L A N D E N.

'S G R A V E N H A G E *den* 29 *October.*

In de *Staats-Courant* leest men de volgende berigten. De Raad van State houdt zich thans bezig met het voorbereiden van een ontwerp van wet, ter voorziening in de behoeften van den Staat, en ter voldoening der renten van de Staats-schuld, verschijnende den eersten Januarij aanstaande.

Dit ontwerp zal waarschijnlijk in de eerste dagen der volgende week aan de Staten-Generaal worden voorgedragen.

De vesting Breda was, volgens berigten van daar van den 27 dezer, toen opgepropt vol met Krijgslieden van allerlei wapen, en men verwachtte elk oogenblik, dat het hoofdkwartier van het Nederlandsche leger derwaarts zoude worden overgebragt. Reeds waren er vele hoofd- en stafofficieren aangekomen, waaronder de Generaal *van Geen*. Aan de vestingwerken der stad, die zich in eenen geduchten staat van tegenweer bevond, werd nog dagelijks gearbeid.

— De afdeelingen houden zich reeds bezig met het onderzoek der financiële wetten.

De Staats-kommissie, belast tot het den Koning aanbieden van voorstellen tot het daarstellen van bezuinigingen, heeft gisteren in het gebouw van de Tweede Kamer hare eerste zitting gehouden, morgen zal zij weder bijeen komen.

Heden zijn de reserve en de vrijwilligers onzer schutterij in de wapenen geweest, het eerst na het vertrek van het mobiel gedeelte.

Alhier is aangekomen en aan het hotel *Bellevue* afgestapt de Luitenant-generaal *d'Aubrémé*, komende uit België.

— Omtrent de bestemming der reeds uitgetrokkene of nog in aantogt zijnde schutterijen wordt van eene officiële zijde het navolgende gemeld:

„ Bij de algemeene belangstelling, welke in het mobiel maken der *schutterijen* wordt betoond, zal men met genoegen de opgaaf ontvangen der *plaatsen*, waarheen die korpsen reeds uitgetrokken, of op het oogenblik in aantogt zijn.

Naar *Breda*: De veld-bataljons van *'s Gravenhage* en *Rotterdam*.

Naar *Bergen-op-Zoom*: Een bataljon van *Haarlem*; de mobiele gedeelten der schutterijen van *Leiden en Gouda*; 3 kompagniën van *Utrecht*, en 1 kompagnie van *Amersfoort*;

Naar de *Willemstad*: De kompagniën van *Schiedam* en *Delft*.

Naar *'s Bosch*: Een bataljon van *Amsterdam* en 4 kompagniën uit Vriesland.

Naar *Grave*: Een half Geldersch bataljon.

Naar *Nijmegen*: De schutterij van *Groningen* en een half Geldersch bataljon.

Naar *Gorinchem*: De schutterij van *Dordrecht* en omliggende steden, ten einde zich aldaar met de schutterij van *Gorinchem* te vereenigen.

Naar *Brielle*: De schutterij van *Delfshaven*, ten einde zich aldaar met die van *den Briel* te vereenigen.

De schutterijen in de provincie Zeeland blijven voor de verdediging van *Vlissingen* en de provincie bestemd, hebbende het mobiel gedeelte eene groote uitbreiding door vrijwilligers verkregen.

Woerden wordt door een gedeelte der Utrechtsche schutterij bezet.

Twee kompagniën van *Haarlem* blijven provisioneel te *Leiden*; op dezelfde wijze neemt een gedeelte der schutterij van *Leeuwarden* aldaar de vaste garnizoensdienst waar."

— Honderd studenten van de Hoogeschool te Groningen zullen, tot eene flankeur-compagnie vereenigd, aan de 8ste afdeeling infanterie worden toegevoegd.

Uit de koloniën van weldadigheid zijn 2 à 300 weerbare manschappen voor de militaire dienst opgekomen.

Van den 29*sten.* Gisteren avond laat is de Raad van State vergaderd geweest.

— De generaal *Wildeman* is in den afgeloopen' nacht van hier naar Breda vertrokken.

— Gisteren is alhier in hechtenis genomen de baron *van Zuylen van Nyeveld*, van Brugge.

— Door onderscheidene reizigers van Antwerpen wordt verzekerd, dat die stad, ten gevolge van het vuur der vloot en van het kasteel, grootendeels in brand staat.

'S G R A V E N H A G E *den* 30 *October.*

Men heeft ook alhier de verheugende tijding bekomen, dat de muiters uit Antwerpen zijn verdreven, en dat alle posten wederom door onze troepen zijn bezet.

H. K. H. de Prinses *van Oranje* is in deze residentie terug gekomen, de komst van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, wordt morgen alhier te gemoet gezien.

— In de *Staats Courant* van Vrijdag, den 30 dezer, leest men het volgende:

Volgens bijzondere brieven uit Brussel tot den 22 October, door de Engelsche dagbladen medegedeeld, had die stad nog altijd een zeer treurig aanzien. De meeste winkels waren geopend, maar men zag bijna geene welgekleede lieden meer in de straten; een zeer groot aantal huizen stond ledig, en de vrees voor nieuwe volksbewegingen werd door het onrustig gedrag der kanaalwerkers en van andere lieden uit de heffe des volks bestendig levendig gehouden. Alle ingezetenen, die iets te verliezen hadden, werden dan ook gedwongen, om met de burgerwacht dienst te doen, en zelfs de weinige Engelschen, die nog te Brussel gebleven waren, werden daarvan niet verschoond. Het opgeworpen Bestuur te Brussel werd weder op zijne beurt door de aldaar gevestigde klub geregeerd, welker leden, na het erlangen der volkomene vrijheid, die men gedwongen was geweest, hun toe te staan, steeds heviger taal begonnen te voeren.

Intusschen was de last der inkwartiering voor de ingezetenen van Brussel, tijdens het schrijven der bedoelde brieven, aanmerkelijk verminderd, daar al de benden vrijwilligers, waarover het Bestuur beschikken kon, in de grootste haast naar den kant van Mechelen en Lier waren opgezonden, waar de opstandelingen toen aanmerkelijke nadeelen geleden hadden. Verscheidene karren met gekwetsten waren in den nacht van den 21sten te Brussel binnengebragt.

Te Gent waren nog slechts drie fabrijken aan het werk, en daaronder eene van een' Engelschman, die vier kleine stukken geschut voor zijne werkplaats geplant en verklaard had, zich daarmede, zoowel tegen eigenlijke vijanden, als tegen voorgewende beschermers te zullen verdedigen.

In welk eenen toestand de opgestane gewesten zich thans bevinden, blijkt voorts uit de volgende zinsnede, die men, te midden van vele zonderlinge redeneringen, in den *Courrier des Pays-Bas* van den 21 October aantreft:

„ De wezenlijke moeijelijkheden van onzen toestand vermeerderen van dag tot dag; het openbaar vertrouwen is vernietigd; alle handelszaken staan geheel stil: de fabrijken zijn gesloten; de nijvere en vermogende ingezetenen worden met bankbreuk en armoede bedreigd; en de lagere klassen des volks hebben geen werk, en zien niets dan ellende te gemoet. De naderende winter zal voor ons met eenen overtogt over de Beresina gelijk staan. *Thans* troosten ons de tooverwoorden vrijheid en vaderland nog; *misschien* zullen deze woorden over eene maand met rust en brood gelijkluidend zijn."

D O R D R E C H T *den* 29 *October.*

De stoomboot van Antwerpen, welke eergisteren, bij het ter perse gaan onzer courant, nog niet aangekomen was, is dien avond te 11 uren eindelijk gelukkig komen opdagen, vol vlugtelingen, waarvan er ook hier verscheiden aan wal gestapt zijn.

Zoo als voorts de onderscheidene tot heden ter onzer kennis gekomene regtstreeksche berigten nopens de jongste voorvallen te Antwerpen medebrengen, moeten reeds Dingsdag morgen vroeg al onze troepen derzelver positiën voorwaarts van Antwerpen verlaten, en binnen die stad terug getrokken zijn, en de luitenant-generaal *Chassé*, na eene genoegzame magt, om het kasteel te verdedigen, (men zegt 3500 man,) onder zijn bevel genomen te hebben, al de overige troepen gesteld hebben ter beschikking van den luitenant-generaal *van Geen*, om daarmede af te trekken en de grenzen van Noord-Braband te dekken. Naauwelijks echter hadden deze laatste troepen Antwerpen verlaten, of het gemeen begon zich zeer oproerig te toonen, en zelfs een vaartuig, beladen met de wapenen der afgedankte Belgische lansiers, op stroom aan te tasten; terwijl het echter met het plunderen van dat schip bezig was en zich reeds van eenige lansen meester gemaakt had, kwam eene gewapende barkas hen verjagen, waarna de wapenen aan boord van een onzer oorlogsschepen geborgen werden. Intusschen werd een militaire post, waarschijnlijk van de burgerwacht, door het graauw ontwapend; de oproerige bewegingen werden daarna hoe langer zoo ernstiger; overal hoorde men in de straten schieten; maar het bleef dien dag daarbij. Den volgenden morgen echter, reeds vroeg, werden de oproerige bewegingen van eenen meer geduchten aard; zoo als sommigen willen, liet zich een aanmerkelijk gedeelte der burgerwacht door het graauw ontwapenen, en zoo als anderen verzekeren, zou een gedeelte der burgerwacht met het graauw gemeene zaak gemaakt hebben. Hoe dit zij, onze bezettingen aan de Hollandsche, Kipdorper en

Mechelsche poorten werden van buiten en van binnen te gelijk bestookt, en moesten weldra voor de overmagt onderdoen, en zich, al vechtende en wonderen van dapperheid verrigtende, met groot verlies naar het kasteel terugtrekken; en de vijand van buiten stroomde tevens de hem door verraad geopende poorten binnen. Eene in het arsenaal zich nog bevindende bezetting van Hollandsche militairen moest daarna met de Belgen eene overeenkomst getroffen hebben, om naar het kasteel af te trekken, maar, in plaats van aan deze overeenkomst getrouw te zijn, moeten de Belgen verraderlijk tot mishandeling der naar het kasteel aftrekkende Hollanders overgeslagen zijn, en de generaal *Chassé*, die tot daartoe de stad nog zooveel mogelijk had willen sparen, naar aanleiding van gezegde schending, het teeken gegeven te hebben, om zoowel uit het kasteel als van de vloot het bombarderen der stad te beginnen; dit bombardement, Woensdag namiddag te 4 uren begonnen, werd dien dag tot des avonds elf uren voortgezet, met dat gevolg, dat het entrepot-dok en alles langs de kaaijen in een' puinhoop veranderd werd; ook moet op verschillende plaatsen, onder anderen in het entrepot-dok, brand ontstaan zijn. Gisteren, Donderdag, zijn, des morgens tot half 8 nog te voet aanzienlijke Antwerpenaars, zelfs verkleede Hollanders, de poorten uitgeraakt, welke door de Belgen slecht bewaakt werden, en door welken nog altijd kleine benden van allerlei slag van volk, deels met geweren, deels met hooivorken of stokken, deels geheel ongewapend, en allen in kielen, zoo als de geheele Belgische armee, binnen stroomden, en daarentegen vele burgers een goed heenkomen zochten. Een uur ongeveer daarna, moet het bombarderen op de stad wederom hervat zijn

De burgemeester en wethouders van Antwerpen waren met andere aanzienlijke burgers bij den generaal *Chassé* op het kasteel geweken; en in de stad had men zekeren *Cassiers*, een koopman in manufacturen, in de Huivetterstraat, die sedert lang den slechtsten geest aan den dag legde en als burgemeester bij eene omwenteling geodoodverwd werd, tot burgemeester benoemd.

— In de omstreken van de Willemstad heeft men Woensdag avond naar den kant van Antwerpen duidelijk brand waargenomen, die tot diep in den nacht steeds sterker scheen voort te woeden.

UTRECHT *den* 31 *October*.

Een inwoner dezer stad, die zich tot den 27 dezer in Antwerpen bevond, bevestigt de bovenstaande berigten. Hij was ooggetuige van de dapperheid der Hollandsche troepen, die zich boven allen lof gedragen hebben; hij zag vele soldaten der 7de afd. onwankelbaar tegen de oproerlingen strijden; hij zag, dat zij hunne posten tot het uiterste verdedigden, en den dood overal als helden braveerden; hij zag een vijfentwintigtal der muiters geveld liggen, behalve de talrijke gekwetsten, die men spoedig in de huizen haalde; hij zag de horde Brusselaars de Mechelsche poort binnen komen, en erkende, dat het volkomen eene bende struikroovers geleek. Reeds Maandag avond werden de inwoners oproerig, vooral toen zij bemerkten, dat de meeste troepen in de citadel waren getrokken, en vele andere langs de stad op Breda marscheerden. De opstand begon Dingsdag in het kwartier St. Andries onder een verward geschreeuw, en alhoewel onze troepen door duizende muiters werden aangevallen, handhaafden zij zich en vochten tot Woensdag morgen. Als toen rigteden de muiters een stuk geschut tegen de nacht bij de Brusselsche of Mechelsche poort en schoten op de troepen, die geen geschut aldaar tegen hen konden stellen en alzoo gedwongen werden zich gedeeltelijk over te geven. Onder de muiters herkende deze ooggetuige vele gewapende burgers, die, hoewel met kielen gekleed, aan hunne broeken kenbaar waren; hij zag vele Hollandsche soldaten, die verraderlijk en door overmagt overweldigd waren, gevangen weggevoeren, en eenige officieren deerlijk mishandelen. Bij den opstand op Dingsdag werd overal door de muiters de alarm-klok geluid, en in elke straat, waar zij meester waren, werden baricades opgeworpen, om te beletten, dat er geene troepen zouden binnen trekken; de steenen werden uit de straten gehaald en in de bovenhuizen gebragt, om dezelve op de troepen te werpen; en naar mate de muiters de onderscheidene kwartieren der stad bemagtigden, werden de oproerige vlaggen van de torens en huizen gestoken. Woensdag morgen omstreeks 8 uren werden de Brusselsche en Leuvensche struikroovers onder gejuich in de stad gelaten, en door de Antwerpsche muiters omhelsd; zij namen dadelijk deel aan het gevecht tegen de Hollandsche troepen, die zich in het arsenaal nog verdedigden; en ofschoon deze, volgens het met den generaal *Chassé* gesloten verdrag, ongemoeid naar de citadel zouden trekken, werden zij verraderlijk aangevallen en gedeeltelijk vermoord. Het was toen, dat de generaal *Chassé* de parlementair-vlag uitstak, alleen met oogmerk, om deze troepen nog uit handen der moordenaars te redden; doch zulks was te vergeefs. Geene Brabandsche muiters houden woord of verdrag, ook hier niet. Zij meenden, dat die brave bevelhebber voor hen beefde en al dadelijk zich zoude overgeven: stout eischten zij de overgave; stout rukten zij in het arsenaal en vuurden uit de vensters op het fregat, met oogmerk om hetzelve in den grond te booren. Doch zij bedrogen zich deerlijk; noch de bevelhebber *Chassé*, noch de vlootvoogd *Lucas* had *order*, om terug te trekken, zoo als de bevelhebber van Dendermonde en anderen hadden ontvangen. Het fregat had geen geweld gebruikt, doch toen het aangevallen werd, was het vuur verschrikkelijk: niet alleen het arsenaal werd vernield, maar de Congrevische vuurpijlen en bomben regenden over de stad. *Chassé* gaf antwoord ten gelijke tijde, en het gedonder der kanonnen deed vreezen, dat de geheele stad in puin zoude verkeeren. Hier vertoonden de Hollanders zich in hunne grootheid; hier hadden zij *last* zich te verdedigen, en konden wraak nemen op den hoon, hun door oproerlingen aangedaan; hier handhaafden zij hunnen roem, te Chattam, te Algiers, te Palembang en in zoo vele andere streken der wereld aan den dag gelegd! De muitende benden beefden voor het Hollandsch geschut; hier hielp geen verraad, noch helsche list; hier moesten zij in kelders en holen kruipen, om den dood te ontvlugten; hier had het verraad der Antwerpsche muiters bijna de vernieling der geheele stad berokkend! Op 11 à 12 plaatsen brandde de stad. Bij de Lindestraat werden 6 à 7 huizen in de asch gelegd; bij de Bagijnepoort stegen ook de vlammen omhoog; het arsenaal en het hooimagazijn brandden geheel af; het Entrepot-dok en vele huizen aan de Schelde werden geducht gehavend. De schrik en ontsteltenis waren algemeen; de muiters waren verdwenen en de weldenkende bewoners in rouw en angst gedompeld; alles was in de kelders gevlugt, en een' akeligen nacht zag men te gemoet, toen beide handhavers van den Neêrlandschen roem hun vuur deden staken, om aan de inwoners tijd van rust en nadenken te geven.

In den vroegen morgen van Donderdag was de verwarring algemeen; de muiters vreesden een nieuw bombardement en dreven vrouwen en kinderen de poorten uit. In deze algemeene verwarring geraakte ook de ooggetuige uit de stad; dit was omstreeks half acht, en, toen zag hij het arsenaal op den grond nog branden.

Heden loopen alhier de geruchten, dat de generaal *van Geen* uit Breda naar Antwerpen is opgetrokken, om de muitelingen eene les van Hollandschen moed en trouw te geven; en dat de Oranjevlag van de torens van Antwerpen wappert. Mogt *van Geen* zijnen roem, op Java zoo schoon aan den dag gelegd, ook hier eens handhaven, en de muiters leeren, wat Hollanders zijn, als zij ontwaken en voor hun Land en Koning strijden!

Heden vernemen wij van een' persoon, die vrijdag morgen te 8 uren uit de citadel van Antwerpen is gekomen, dat de benden *Brigands*, gelijk deze muiters algemeen genoemd worden, toen nog in de stad waren. Zij hadden Woensdag avond, omstreeks 11 uren, een groot wit laken aan een' stok gehouden en nabij de citadel opgestoken, waarop de brave *Chassé* het bombarderen had gestaakt. Een der hoofden der muiters, *Kessels*, de beruchte man van den Walvisch, dien men meende dat gevangen was, doch weêr schijnt ontslagen te zijn geworden, was op de citadel gekomen, om *Chassé* te bidden het beschieten der stad te doen ophouden, hetwelk deze had beloofd, mits dat de muiters dadelijk de stad zouden verlaten. Zulks werd aangenomen, en ten gevolge van dien is het zeer waarschijnlijk, dat daarop de Oranjevlag door de inwoners is opgestoken, en Antwerpen door de rebellen is ontruimd geworden.

Ook verneemt men, dat de generaal *Chassé* eene contributie van $5\frac{1}{2}$ millioen gevorderd heeft als schadeloosstelling voor het afgebrande rijks arsenaal, welke som hem binnen 24 uren moest worden ter hand gesteld, of dat hij anders op nieuw zijne vuurmonden zou laten spelen.

Ook ontvangen wij berigten, dat onze troepen van Breda en Turnhout op Antwerpen zijn gerukt, om aanvallender wijze tegen de muiters te ageren.

Breda was geïnundeerd, doch heeft niets te vreezen, dewijl onze troepen voorwaarts rukken. In Brussel, Antwerpen en andere oproerige steden heerschen angst, bekommering en schrik. In eerstgemelde stad schreeuwt het wispelturig gemeen: *weg met het voorloopig Bestuur!* In Antwerpen zijn verscheidene duizenden muiters gesneuveld. Het geschut der schepen heeft alleen vele honderden geveld. In 4 uren tijds had de generaal *Chassé* 153 bommen van 50 ponden steen in de stad geworden,

De eene gunstige tijding volgt thans de andere op: de horizont klaart zich op; de Algoede heeft gezegd: *Tot hier toe en niet verder!* — Er zijn reeds 6 Engelsche stoomschepen met eenige regementen Bergschotten aangekomen, welke door andere zullen gevolgd worden.

De geestdrift in onze Stad is bij alle weldenkenden algemeen, bij het lezen der drie besluiten van Z. M. onzen Koning, vervat in de *Staats-Courant* van den 25 October ll. Men verzekert stellig, dat alle Ambtenaren het besluit ten hoogste toejuichen, waarbij eene kommissie door onzen Vader des Vaderlands wordt benoemd, ten einde bezuinigingen in de traktementen in te voeren; zoo verre gaat deze overtuiging, zegt men, dat Raden en Generaal-meesters der munt, hoofd voor hoofd, een half jaar genoten traktement zullen aanbieden, om 's Rijks Schatkist te helpen stijven; ook de Inspecteur en Essayeur-Generaal, en de Waradin der munt zouden tot dit getal behooren; ja zelfs de gepensioneerde Essayeur en Inspecteur-Generaal zouden geheel van hun pensioen afzien. Ook de heer Muntmeester en zijn Boekhouder zouden voornemens zijn, geldelijke bijdragen te doen, ter ondersteuning van den Staat; stellig wordt daarbij verzekerd, dat dit edele voorbeeld van Vaderlandsliefde door meerdere van 's Land Ambtenaren, hier en in de verdere steden en dorpen dezer provincie, Ontvangers van Registratie, van Directe en Indirecte Belastingen, enz. zal gevolgd worden.

NIJMEGEN *den* 29 *October*.

Heden nacht, omstreeks 2 uren, passeerde alhier met extra post, van Venlo over Cleve naar 's Hage reizende, een kapitein der 7de afdeeling infanterie, met eene gewigtige zending naar 's Hage belast.

GORINCHEM *den* 30 *October*.

Op het oogenblik (des avonds te 6 uren) worden ruim honderd Belgische gevangenen, allen nog in hunne montering, hier binnen gebragt, geëskorteerd door kurassiers, maréchaussées en eenige soldaten der 9de afdeeling.

Voor Lier verlieten eenige Belgische verraders hunne vanen en streden oogenblikkelijk, nog gekleed met de Nederlandsche montering, tegen hunne kameraden.

Onder de gevangenen, die men den vijand bij den door hen gewaagden uitval ontnam, bevond zich de kapitein *C. J. Godart*, van de 15de afdeeling infanterie. Toen naderde een soldaat van dezelfde afdeeling de gevangenen, zag den kapitein en zeide: Bij God, die zijn vaandel verraadt, kan geen krijgsgevangen zijn, haalde den haan over en schoot den kapitein *Godart* ter neder, vóór dat men er aan dacht. Deze wreker van het schandelijkste verraad was een *Antwerpenaar*.

Wij vernemen, dat de Pruissische troepen order hebben op Nederlandschen grond te trekken; men ziet hen dus elk oogenblik te gemoet.

Van den 31*sten* Volgens zeer geloofwaardige berigten, zou het Pruissische legerkorps, hetwelk reeds sedert zoo vele weken verlangde het Belgische gespuis hun handwerk af te leeren, onze grenzen zijn overgetrokken; en in Engeland verscheiden Schotsche regementen op stoombooten worden ingescheept, die men elk oogenblik te gemoet ziet.

BREDA *den* 30 *October*.

Partikuliere tijdingen melden ons, dat men te Delfzijl toebereidselen maakte, om vreemde troepen (denkelijk Hanoveranen) te ontvangen; ook had een kofschipper, welke onlangs uit Petersburg gezeild is, de tijding medegebragt, dat men aldaar bezig was, om eene transport-vloot bijeen te zamelen, ten einde een legerkorps naar de Nederlanden over te voeren; — bereids was men bezig, oorlogsbehoeften in te laden.

P. S. Op het oogenblik loopt hier het gerucht, dat de Brusselaars en Leuvenaars gedeeltelijk Antwerpen weder hebben verlaten.

— Heden ziet het licht een Koninklijk besluit van den 28 dezer, waarbij bepaald wordt de verlegging der liniën van toezigt op in-, uit- en doorvoer aan de zuidelijke grenzen en tot het intrekken van verleende Turksche passen voor schepen, te huis behoorende in de Zuidelijke provinciën. Volgens het eerste artikel van dat besluit, worden de liniën van toezigt op den in- en uitvoer, in de Zuidelijke provinciën tegen over het grondgebied hebbende bestaan, gevestigd op de afscheiding tusschen de gemelde en de getrouw geblevene provinciën.

MIDDELBURG *den* 29 *October*.

Wij vernemen, dat de opstandelingen uit het naburig Vlaanderen nog steeds te Hulst en Sas-van-Gent hun verblijf houden, en van tijd tot tijd in het 4de distrikt strooptogten doen. Te Biervliet moeten zij van de vrouw van den ontvanger (zijnde haar echtgenoot afwezig) eene som van *f* 150 en eenige kleedingstukken hebben afgeperst.

— De heer predikant *Goedkoop*, die dezer dagen op order uit Gent is vertrokken, en zich naar Antwerpen had begeven, is weder naar eerstgemelde stad teruggekeerd, om zijn dienstwerk te hervatten, en zulks op een' ontvangen' brief van denzelfden man, die hem bevel tot zijn vertrek uit Gent had gegeven; in welken brief onder anderen moet voorkomen, dat zijn Eerw. gerust kon wederkeeren, daar zijn karakter een genoegzame waarborg was, dat hij geene onrust zoude stoken.

AMSTERDAM *den* 29 *October*.

In gevolge aanschrijving van Z. Exc. den Directeur-Generaal van Oorlog, aan den Generaal-Majoor, Kommissaris des Konings, belast met het algemeen kommando der Schutterij en de dien ten gevolge gedane oproeping, verzamelde zich heden morgen te zeven uren op het Drilveld, bij de Utrechtsche Poort alhier, het mobile Bataljon Schutterij der eerste Afdeeling, onder kommando van den Heer Majoor OTTO WILLEM FALCK, sterk *zeshonderd dertig* man, gereed om over Utrecht en Gorinchem naar 's Hertogenbosch, ten dienste van het Vaderland, zich te begeven.

Eene ontzaggelijke menigte van naaste betrekkingen, vrienden en belangstellenden, van vroeg af in den omtrek verzameld, was vervuld van ernst, orde en goede geestgesteldheid, die de brave Burgerij dezer Stad zoo zeer kenmerkt. Nadat de Heer Generaal-Majoor, Kommissaris des Konings, belast met het algemeen kommando der Schutterij, de Heer Gouverneur van Noord-Holland met den Heer Griffier der Staten, de Heer Plaatselijke Kommandant, de Heeren Burgemeester en Wethouderen met den Heer Secretaris der Stad waren aangekomen, sloten de kompagniën, die het bataljon formeren, tegen kwart voor acht uren eenen kring, en sprak de Edel Achtb. Heer Burgemeester, Mr. F. VAN DE POLL, dezelve met hartelijkheid en zigtbare aandoening op de volgende wijze aan:

„MEDEBURGERS!

„In het oogenblik dat gijl., hetzij ten gevolge van uwe vrijwillige keuze, hetzij daartoe door de wet, die elke regtgeaarde vaderlander eerbiedigt, geroepen wordt, om den echt vaderlandschen grond te gaan verdedigen, kan het Stedelijk Bestuur niet afzijn, aan Ul. allen een hartelijk vaarwel toe te brengen, in naam der geheele burgerij. Gijl. geeft in dit oogenblik gehoor aan de roepstem van eenen Koning, door zijne meest beweldadigde onderdanen op het ondankbaarst verguisd en verworpen. Gijl. geeft aan die roepstem gehoor en gaat ten strijde, niet om eene u niet aangaande zaak; het geldt hier niet de eerzucht eens veroveraars; het geldt hier niet de verkrijging van eenig grondgebied; het geldt hier meer; het geldt hier *eigen behoud*; het geldt hier onze dierbaarste betrekkingen; het geld hier het behoud van het kleine maar dierbare Vaderland.

„O! ontveinst u het gevaar niet. Het is groot en wordt van dag tot dag grooter; en zoo Gijlieden het onder Gods zegen niet helpt afweren, dan is het ergste te vreezen; want uw en ons goed en have, uwe en onze betrekkingen zijn aan de bitterste aanvallen bloot gesteld. Moedig dan ten strijde, zoo het wezen moet, *brave Amsterdammers!* Doet eer aan den naam, dien gij als zoodanig draagt, door uwe dapperheid, daar waar het te pas komt; doet eer aan uwe stad, door uw goed voorbeeldig en godsdienstig gedrag. Behoudt dat Godsdienstig gevoel van zedelijkheid, hetgene onze geheele gemeente doof heeft doen zijn voor de inblazingen van kwaadwilligen en waardoor dezelve zich, voor het oog van geheel Europa, door het behoud der ongestoordste rust heeft onderscheiden. Toont, dat, zoo gij wars zijt van alle beroering, zulks aan liefde tot de orde zelve en niet aan gebrek aan moed is toe te schrijven. Toont u moedig in den strijd, zoo als Amsterdammers betaamt, rustig na denzelven. Houdt in alles en bovenal dien God voor oogen, die alleen u kan bewaren en helpen. Verlaat u op onze zorg voor uwe achterblijvende betrekkingen, onze gemeente zal die in hare bescherming nemen; bedenkt, dat gij hun bolwerk zijt, waarachter zij, onder onze hoede, veilig kunnen zijn.

„Onder uwe rangen telt gij den zoon van hem, die thans tot u spreekt. Ik hoop en vertrouw, dat hij zich zijne keuze, om als vrijwilliger mede te gaan, zal waardig maken. Ik beveel hem u aan, maar hem niet alleen, u allen be-

veel ik elkander aan. Zijt elkander tot hulp en ten steun in de uren des gevaars; en zoo onze hartelijke wensch vervuld wordt, keert gij onder den zegen van Hem, aan wiens magtige zorg en bescherming wij u allen aanbevelen, in onze armen terug, met een onbezoedeld geweten, een gezond ligchaam en den welverdienden roem van uwen pligt betracht te hebben.

„God zegene en hij geleide u. Hij zegene het Vaderland. Hij beware den Koning."

Deze aanspraak, met de hoogste belangstelling aangehoord, werd beantwoord met een luid gejuich van *leve de Koning!* terwijl de aanhoorigen allen eene uitnemende geestdrift deden blijken.

Het kammando tot uitmarsch gegeven zijnde, formeerde zich het bataljon te dien einde, voor zich hebbende een korps muzikanten der vorige Schutterij, die zich vrijwillig aangeboden hadden, om bij deze plegtigheid te adsisteren en die dan ook toen, bevorens en daarna, onder een algemeen gejuich der menigte, de geliefdste volksmuzijk aanhieven. Achter het korps muzikanten volgden de Heer Generaal-Majoor, Kommissaris des Konings, Heeren Burgemeester en Wethouderen en verdere hooge en militare ambtenaren. De uittrekkende Burgers werden statig, hartelijk en met dringende deelneming, door de Utrechtsche poort, van bloedverwanten, vrienden en de menigte begeleid tot aan de Beerenbijt, waar een aantal van *veertien* volksschuiten ter vervoer gereed lag, waarin zich het bataljon met de meeste orde en de beste geestgesteltenis plaatste, in tegenwoordigheid van allen; blijvende de Heeren *Burgemeester* en *Wethouderen* tot de afvaart van de laatste schuit, ten slotte van den heer majoor *Falck* afscheid nemende, en het bataljon aan zijne bijzondere zorg aanbevelende, hetwelk met betuiging van de meeste deelneming zn zorgvuldigheid werd beantwoord.

Hierna keerden zoo vele duizenden, als zich verzameld hadden en den omtrek van alle kanten vervulden, geregeld, bedaard en gelaten tot hunnen dagelijkschen arbeid weder, innig dankbaar en heilwenschende aan die brave en zich zoo veel opoffering getroostende lieden, die in deze hagchelijke oogenblikken zich aan de armen van liefde en kalmte ontscheuren, om het Vaderland manmoedig, godvreezend en vrijheidlievend te verdedigen en van plunderende, brandende, roofzuchtige, woeste benden te helpen bevrijden, waardoor zij regt hebben op de erkentenis hunner stadgenooten en op roem bij de nakomelingen.

Van den 31sten. Een reiziger, gisteren morgen, den 30 October, te 9 uren, uit de citadel van Antwerpen, met orders van den Generaal, naar het ministerie van oorlog vertrokken, en te 's Gravenhage aangekomen, schrijft bij eene expresse, gisteren avond te elf uren van daar, dat op de citadel alles wel en vol moeds was.

Uit verscheidene ontvangene berigten is gebleken, dat de vijandelijke kogels, op 's Rijks schip van oorlog *de Komeet* drie personen gedood en 10 gekwetst hebben, onder welke laatsten te betreuren is het verlies van onzen verdienstvollen Amsterdammer, den heer *Justus Klinkhamer*, luitenant der marine van de 2de klasse, welke vierentwintig uren na zijne bekomene wonden den helden dood is gestorven, doch wiens dood bloedig gewroken is; men konde op den bodem het gejammer der gewonde barbaarsche muitelingen duidelijk hooren.

GRONINGEN *den* 31 *October.*

Men heeft hier allerlei schandelijke logentaal over de onwilligheid der Amsterdamsche schutterij om uit te trekken verbreid, hetzij met een misdadig doel, hetzij om als een dekmantel van eigene lafhartigheid te strekken, en velen hebben deze geruchten onvoorzigtiglijk geloofd en verder verspreid. Ziet hier echter, wat ons door eenen geloofwaardigen ooggetuige, die verscheidene leden zijner familie en vrienden zag uittrekken, gemeld is:

Uittreksel uit eenen partikulieren Brief.

Amsterdam den 29 October 1830.

Heden ochtend zijn mijne beide broeders met 4 kompagniën schutters, te zamen 600 man, van hier vertrokken, om 's Hertogenbosch mede te bezetten. Ik leidde hen uit. Al de jongelieden, waaronder zeker ¾ vrijwilligers, waren met de meeste geestdrift en eenen mannelijken bedaarden moed bezield. Tallooze burgers waren op de been. Aan de Beerebijt, waar zij in eenige trekschuiten werden gescheept, begroetten zij hen met een luid hoezee! De muzijk der schutterij benevens al de officieren, die nog to huis bleven, leidden hen uit. De menschen schaarden zich aan den Amsteldijk, zoo ver men zien kon, en telkens als eene schuit passeerde, ging het *houra* langs den oever en van de schuit zelve daverend voort. Soms hoorde men: maakt het goed! slaat er ferm op! wij komen volgen! enz. enz. Ook hebben eenige heeren te paard de schuiten tot Ouderkerk of den Voetangel verzeld. De aanzienlijkste burgers waren in rijtuigen langs den Amstel geschaard.

Wat ik gevoelde, toen ik mijne studie-vrienden en daaronder mijne broeders en mijnen besten vriend zag vertrekken, en dat moest aanzien en als werkeloos burger weder naar huis keeren, kan ik U niet beschrijven. Het is mij heden, alsof ik mij voor ieder schamen moet, en toch — ik *mag* in mijne betrekking de inspraak van mijn hart geen gehoor geven.

Aanstaanden Dingsdag vertrekken nog 6 à 700 man schutters waarschijnlijk mede naar den Bosch. God geve zegen op onze pogingen!

Men heeft hier de tijding voor eenige dagen ontvangen, dat al het goed van Hollanders in Brussel, hetgene vóór den 28sten ll. niet was weggehaald, ten voordeele van den *Staat (!!)* geconfisceerd zou zijn. Zij schijnen dan duchtig geldgebrek te hebben; waarom zij het nu bij ons zullen komen halen.

N. is vrijwillig onder de jagers gegaan. Hij heeft reeds te Vilvoorden en Turnhout slaags geweest. K. is onder de vrijwillige artilleristen te Gorcum. Nog drie neven van mij zijn uitgetrokken, enz. enz.

Over het geheel is de geest hier zeer goed. Alle fatsoenlijke menschen zijn, op kleine uitzonderingen na, in de Schutterij, zoowel mobiele als plaatselijke. Het dreigend gevaar maakt de geestdrift meer en meer wakker.

En hiermede vaarwel, enz.

PARTIKULIERE CORRESPONDENTIE.

Extract uit een' Brief van Rotterdam, van den 30 October.

Omtrent Antwerpen zijn hier zoo even in zoo verre gunstige tijdingen aangekomen, dat de generaal *Chassé* en de vloot op de Schelde wonderen van dapperheid verrigten. Het gedeelte van de stad naar de Schelde is geheel plat geschoten. De muiters hebben vooral een zwaar verlies geleden bij eene onderneming met een door hen gemaakt vlot, dat volgepropt met volk en kanonnen de vloot wilde enteren. — Bij hun naderen zijn er van de onzen op de schepen eenigen gedood en gekwetst; men heeft hen echter met de grootste koelbloedigheid afgewacht, tot dat zij geheel onder het geschut waren; toen is hun van alle schepen de volle laag gegeven, waardoor geen man van hen ontkomen is, maar allen onder eene schrikkelijke slagting in de Schelde zijn omgekomen. — De citadel en de vloot blijven van drie tot drie uren met het bombardement voortgaan, en hijschen dan de witte vlag op, ter uitnoodiging aan de muiters, om de stad te verlaten, en aan de burgers, om tot rust weder te keeren. — Heeft dit geen gevolg, dan wordt het schieten weder hervat.

Volgens officiële opgaven, te vinden in het Jaarboekje voor 1830, *uitgegeven door den Heer* LOBATTO, *stond de bevolking van de Noordelijke en Zuidelijke Provinciën des Rijks en van het Groot-Hertogdom Luxemburg, op den 1 Januarij 1830 in de navolgende verhouding tot derzelver oppervlakte.*

	AANTAL ZIELEN	OPPERVLAKTE IN NED. BUNDERS	BEVOLKING PER 100 BUNDERS
Groot-Hertogdom Luxemburg . .	302,654	692,553	43,7

NOORDELIJKE PROVINCIEN.

PROVINCIEN	AANTAL ZIELEN	OPPERVL. IN NED. BUND.	BEVOLKING PER 100 BUND.
N. Braband	335,854	507,211	66,2
Gelderland	297,533	517.178	57,5
N. Holland	393,572	235,464	167,1
Z. Holland	459,035	287,527	159,6
Zeeland	134,184	166,918	80,4
Utrecht	123,868	137,145	90.3
Vriesland	201,694	268,503	71,4
Overijssel	167,892	333,600	50,3
Groningen	155,183	233,871	66,4
Drenthe	61,119	247,403	24,7
Totaal	2,329,934	2,934,820	79,4

ZUIDELIJKE PROVINCIEN.

PROVINCIEN	AANTAL ZIELEN	OPPERVL. IN NED. BUND.	BEVOLKING PER 100 BUND.
Zuid Braband	506,930	327,577	154,7
Limburg	330,188	471.990	70,0
Luik	352.230	291,079	121,1
O. Vlaanderen	717,057	299,285	239,5
W. Vlaanderen	580,597	320,434	181,2
Henegouwen	574,750	372,068	154,5
Namen	197,615	366,362	53,9
Antwerpen	343,214	282,293	121,6
Totaal	3,602,554	2,731,088	131,1

In het laatst uitgekomen no. der *Bijdragen tot de Natuurkundige Wetenschappen* (Amsterdam bij de Erven GARTMAN) lezen wij, onder anderen, het volgende, dat welligt ook door onze landlieden met belangstelling zal gelezen worden:

„*Veemesting.* Een landman in Amerika heeft vergelijkende proeven genomen over „de vetmesting van varkens, met koren en met meel, tot eene dikke pap aangemengd. Van vier varkens, waarvan elk ongeveer 100 ponden woog, gaf hij „aan twee dagelijks 7 ponden koren, aan de twee anderen dagelijks 7 „ponden meel, hetwelk, na de afweging, tot eene goede dikke pap werd omgeroerd. De varkens, welke met raauw koren gevoed waren, hadden in 16 „dagen 17 ponden in gewigt gewonnen; die, welke meelpap gegeten hadden, „waren in denzelfden tijd, en onder overigens gelijke omstandigheden, 24 ponden toegenomen. De regel derhalve, (welke echter bij de vetmesting van vee „niet altijd wordt in acht genomen,) dat, hoe meer voorbereid en ligter verteerbaar het voedsel is, de voeding des te sneller plaats heeft, werd dus hier „wederom bevestigd."

De KOMMISSIE *tot verleening van onderstand aan de Huisgezinnen van Vrijwillig en onverpligt uittrekkende Schutters in de Gemeente Groningen*, terug ontvangen hebbende de Biljetten van Inschrijving voor het Fonds, welks verzameling zij zich voorstelt, om daarvan, naar het vroeger bekend gemaakt plan, Uitdeeling tot onderstand te doen, kan niet afzijn hare voorloopige dankzegging toe te brengen aan hen, die daartoe hebben willen medewerken, zijnde zij, door hetgene tot hiertoe is ingeschreven, in staat gesteld, om hare werkzaamheden, met eenige hoop op goeden uitslag, aan te vangen.

Zij kan echter niet ontveinzen, dat het oningevuld en ongeteekend terug ontvangen van niet weinige biljetten haar bedroefd en te leur gesteld heeft. Zij mag niet vooronderstellen, dat iemand harer Stadgenooten, dien het niet geheel aan het vermogen ontbreekt, zich zou willen onttrekken aan eenen heiligen pligt, of den last daarvan alleen op de schouders zijner medeburgers leggen; zij vermoedt veeleer, dat geheele onbekendheid met de behoeften, en de onzekerheid, hoe veel zij in evenredigheid daarvan en gelijkmatigheid met anderen zouden behooren bij te dragen, velen, welken het aan genegenheid daartoe niet ontbreekt, voor als nog van deelneming hebben teruggehouden. Zij meent daarom haren Stadgenooten eene dienst te bewijzen, met bekend te maken, dat, behalve eenige meer aanzienlijke, alsmede ettelijke geringe bijdragen, de eenigzins gegoede Ingezetenen dezer Gemeente hebben ingeschreven voor sommen van *twee* tot *tien* Guldens *maandelijks*, en dat, hoewel de behoeften nog niet geheel naauwkeurig kunnen berekend worden, zij zich met de hoop vleit, om, indien ook anderen, in dezelfde evenredigheid, bijdragen, in die behoeften te zullen kunnen voorzien.

Niet twijfelende, of velen zullen na deze inlichting verlangen, ook het hunne toe te brengen, maakt zij bij deze bekend, dat bij elk der Leden van de Kommissie biljetten van inschrijving tot dat einde voor een iegelijk te bekomen zijn.

Groningen den 29 October 1830.

O. VAN SWINDEREN, *Voorzitter.*	J. HESSELINK.
G. W. H. VAN IMHOFF, *Secretaris.*	G. W. W. C. VAN HOËVELL.
W. J. MEURS WICHERS, *Penningmeester.*	A. SCHIM VAN DER LOEFF.
H. K. BOSVELD.	H. H. NAP.
M. BUSCH.	E. J. OFFERHAUS.
G. CREMERS.	J. F. VAN OORDT, J. WZ.
H. O. FEITH.	H. DE RANITZ.
P. HOFSTEDE DE GROOT.	A. ZEPER.

Bij de hiervoren vermelde Kommissie is ontvangen van eene onbekende Weduwe eene som van *f* 25 — 00.

De KOMMISSIE *ter bevordering van de Aanschaffing van Levensmiddelen in den aanstaanden Winter voor de Minvermogenden te Groningen*, dankbaar voor de welwillende ondersteuning, die zij op hare onderneming van hare Stadgenooten heeft mogen ondervinden, verzoekt diegenen, welke Inschrijving-Biljetten hebben ontvangen, die nog niet mogten zijn afgehaald, om dezelve vóór of op *Woensdag*, den 3 dezer, te willen bezorgen ten huize van den Heer Mr. W. J. QUINTUS, alwaar diegenen, welke alsnog zoodanige Biljetten ter inschrijving mogten verlangen, dezelve kunnen bekomen op *Dingsdag* en *Woensdag*, den 2 en 3 dezer, des voormiddags van 10—1 uur.

Groningen den 1 November 1830.

Namens de Kommissie:

W. J. QUINTUS, *Voorzitter.* — G. A. G. VAN MAANEN, *Secretaris.*

GEACHTE STADGENOOTEN!

Wanneer zouden de Ondergeteekenden, KOMMISSARISSEN *van de Spijsuitdeeling aan Behoeftigen* te *Groningen*, met meer regt aanspraak kunnen maken op uwe milddadige medewerking, dan in een jaar, waarin behoefte, duurte en gebrek, voor den naderenden winter, een treurig vooruitzigt openen.

Sedert jaren hebt Gijlieden, Goede ingezetenen dezer Stad! en Gijlieden, Edele Jongelingen, kweekelingen van onze Hoogeschool! te zeer getoond, door uwe aanzienlijke bijdragen, op welken prijs gij onze nuttige inrigting stelt, dan dat wij uwen belangeloozen ijver, in dezen, zouden te kort willen doen, door Ulieden thans tot ruime bijdragen op te wekken.

Neen, uwe welwillendheid is ons bekend, en wij vergenoegen ons met deze te doen strekken, om Ulieden kennis te geven, dat wij, als in vorigen tijd, inteekening-biljetten bij Ulieden zullen rondzenden, opdat wij onze uitdeelingen met December kunnen beginnen; — wij vleijen ons, dat Gijlieden, bij zoo vele onderscheidene thans bestaande inrigtingen, de onze, waarvan Gijlieden lange jaren het nut zoo krachtdadig hebt ondervonden, niet zult vergeten, maar veeleer helpen in stand houden, om daardoor kommer en ellende te verligten, en uwe verarmde medemenschen, in den barren tijd, met het uitreiken van warm voedsel, bij welstand en gezondheid te bewaren.

Groningen den 21 October 1830.

T. J. VAN KRUISSEN.	S. STRATINGH, Ez.
C. H. W. HAACK.	H. NIENHUIS.
J. E. W. VAN GESSELER.	G. CREMERS.
J. MUNNIKS.	C. M VAN BOLHUIS HOITSEMA.
G. VAN CALCAR.	A. VAN BERGHUIJS.
J. VAN TROJEN.	J. OOMKENS.

Gewone beslotene Vergadering van het Departement *Groningen* der Maatschappij: *Tot nut van 't Algemeen*, op *Woensdag*, den 10 November 1830, des avonds te 7 uren, ter gewone plaats. — Keuze van een' Vice-Voorzitter; Examen van de Kweekelingen tot Schoolonderwijzers.

Namens het Bestuur:
H DE RANITZ,
Secrets.

*** Bij het GENOOTSCHAP, *ter bevordering der NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN*, zullen de Leesbeurten gedurende deze maand worden vervuld:

Op Morgen, door *Prof.* H C. VAN HALL en *Prof.* W. VROLIK.
Op *Woensdag*, den 17 Nov. —— G KUIJPER en *Dr.* J BAART DE LA FAILLE.
— ——— —— 24 —— —— *Prof.* S. STRATINGH Ez. en *Prof.* S. E. STRATINGH.

Gedurende de aanstaande afwezigheid van *Dr.* G. A. STRATINGH, zal als *Penningmeester des Genootschaps* fungeren *Dr.* D. DE VRIES REILINGH, bij wien zich dus ook van nu af diegenen kunnen vervoegen, welke Leden van het Genootschap willen worden.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** Mijne geliefde Huisvrouw, SOPHIE WILHELMINA TREDZESS, beviel heden namiddag te één uur van eenen welgeschapenen ZOON.

Brielle den 26 October 1830. — P. BAART DE LA FAILLE, *2de Kapitein-Ingenieur.*

*** Door Gods goedheid, beviel heden gelukkig van eenen welgeschapenen ZOON mijne geliefde Huisvrouw JOHANNA SMIDT, geb. ANTONI.

Weener, in *Oostvriesland*, den 28 October 1830. — BD. SMIDT.

. Heden verloste voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER L. HULSHOFF, geliefde Echtgenoote van
Bij Groningen G. R. J. B E E R T A.
den 30 October 1830.

. Heden avond te 6 uren beviel mijne Echtgenoote, MARTHA HUGES, van eene welgeschapene DOCHTER.
Hoogezand U. J. R E I N D E R S.
den 30 October 1830.

. Heden beviel voorspoedig, echter ontijdig, van een dood KIND Vrouwe H. P. H. SICHTERMAN, geliefde Echtgenoote van
Jagtwijk, onder *Kolham*, J. G. N. HOLSHEIMER.
den 31 October 1830.
Naastbestaanden en Bekenden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

. Getrouwd:
Mr. J. T. H O M A N,
Schiphorst (Gemeente *de Wijk*) en
den 29 October 1830. W. A. N IJ S I N G H.

. Heden morgen overleed na eene langdurige sukkeling onze geliefde oudste Dochter MARIA, in den jeugdigen ouderdom van 13 jaren en 1 maand; diep bedroefd geven wij hiervan kennis aan Vrienden en Bekenden.
Groningen B. VAN M U N S T E R.
den 28 October 1830. C. M. W E G M A N.

. Na langen tijd tusschen vrees en hoop geleefd te hebben, vinden wij ons dan eindelijk in de onaangename en voor ons allen hartgrievende verpligting gebragt, om het verlies onzer brave Ouders, den Scheepskapitein H. J. HARKEMA en deszelfs echtgenoote MENSIENA GERLOFS, beide in den ouderdom van ruim 60 jaren, aan vrienden en bekenden mede te deelen.
Het laatste bij ons ingekomen berigt, gedagteekend uit Elzeneur den 7 Augustus 1830, doet ons hiertoe besluiten, en in het smartelijk denkbeeld verkeeren, dat zij door de stormen van den 19 tot den 22 derzelfde maand in de Noordzee totaal verongelukt, en voor ons allen voor altijd verloren zijn.
Langs dezen weg geven wij hier van kennis aan vrienden en bekenden, en verzoeken, dat deze zoo wel voor bijzondere als algemeene kennisgeving worde aangenomen.
Groningen B. G. H A R K E M A,
den 1 November 1830. mede namens overige Broeders en Zusters.

. Het Schip *de Welvaard*, waarop mijn eenige geliefde Zoon MARTINUS HARKEMA als *Matroos* dienstbaar was, is, uit hoofde van geen nader berigt, dan den 7 Augustus jl. van de *Sond*, verongelukt. Treffend is voor mij het verlies van mijn eenigst kind, dewijl hij, bijna 21 jaren oud, mij tot een steun in den ouderdom verstrekte.
Ik geef van dit voor mij zoo smartelijk verlies langs dezen weg kennis aan Vrienden en Bekenden.
A N N E G I E N H I N D R I K S,
Wedw. H. H A R K E M A.

. Bij J. OOMKENS wordt heden te elf uren, ten *voordeele v. h. fonds v. de* VROUWEN, enz. uitgegeven:
Mr. B. H. LULOFS, een kort KRIJGSLIED voor GRONINGENS *Uittrekkende Studenten*, à 25 Cents.
——— dito dito voor de SCHUTTERS, à 10 Cents.

. Bij M. SMIT zal op den 4 dezer worden uitgegeven: KRIJGSLIEDEREN voor de GRONINGSCHE STUDENTEN, uitmakende eene kompagnie *vrijwillige flankeurs* bij de 8ste Afdeeling Infanterie, door T. P. TRESLING, à 25 Cents (*ten voordeele van het een of ander fonds van Weldadigheid*); *en heden middag*: SCHUTTERSLIED, op de wijze van *Il Vivat*, à 5 Centen.

. **C. L. MEIJER, Boekdrukker in de Gel-**
kinge-Straat, zal heden avond te *zes* uren uitgeven: BURGERTROUW OP HET UITRUKKEN VAN DE *GRONINGER SCHUTTERIJ*, uit liefde voor *Vaderland* en *Vorst*; de Prijs is 10 Centen.

. Heden komt bij J. C. SEPP & ZOON, Boekhandel, te *Amsterdam*, van de Pers: BRIEF *van A. te Rotterdam aan B. te Amsterdam, over de afscheiding van* NOORD- EN ZUID-NEDERLAND. Deze belangrijke Brief, door een Man van Staat geschreven, is toevallig de Uitgevers in handen gekomen, en hebben zij met toestemming des Schrijvers daarop een gering getal gedrukt, die, zoo ver dezelve strekken, à 15 Cents te bekomen zijn. Nog is bij bovengemelden te bekomen: *Regten van den VORST op het* PUBLIEKE ONDERWIJS, à *f* 1 — 50.

. **KRUIDKUNDIG LEERBOEK,**

inzonderheid voor hen, die tot de ARTSENIJMENGKUNDE *worden opgeleid; bevattende, na eene Inleiding in de Kruidkunde, eene Systematische Beschrijving dier Gewassen, welke in de* NEDERLANDSCHE APOTHEEK *vermeld zijn;* door N. ANSLIJN, Nz., met Platen. — Dit Werkje, onmisbaar voor ieder Liefhebber, en voor ieder, die de Kruidkunde wil beoefenen, is heden van de Pers gekomen bij J. C. SEPP & ZOON, Boekhand. te *Amsterdam*, en alom te bekomen, zijnde, in een Deeltje compleet, de prijs *f* 2 — 60.

. **VEEMARKT TE MIDDELSTUM.**

Wordt aan de belanghebbenden bekend gemaakt, dat, in gevolge bekomene autorisatie van Z. MAJ., er j a a r l ij k s te *MIDDELSTUM* eene VEEMARKT zal worden gehouden, welke voor dit Jaar bepaald is op den 8 November 1830; zullende er alsdan g e e n STEDEGELD bepaald en voor de g o e d e p l a a t s i n g van het VEE gezorgd worden.

. Een ieder, die iets te vorderen heeft van, of schuldig is aan de Nalatenschap van Wijlen den Wel Eerw. Heer J. HOEKS en deszelfs Echtgenoote Mejufvrouw E. G. VAN BOLHUIS, overleden in de Gelkinge-straat alhier, wordt verzocht, daarvan opgaaf van betaling te doen, vóór of op den 15 dezer, aan den ondergeteekende.
Groningen F. L I E F T I N C K,
den 1 November 1830. *K o o p m a n* voor de Heere-poort.

. Wie iets te vorderen heeft van, of schuldig is aan de Nalatenschap van Wijlen den Wel Eerwaarden Heer J. H. WITTE, in leven *R. C. P.* en Pastoor te *Groningen* in de Ooster-straat, en aldaar overleden den 9 Mei 1830, wordt verzocht, daarvan Opgaaf of betaling te doen aan B. S. WITTE, Nieuwe Boteringe-Straat, Lett. M no. 116.

. Die HÄLFTE des im hiesigen Amte belegenen, zur *BODENSCHEN CONCURSMASSE* gehörigen *WARSINGSVEHN'S* soll im Ganzen oder in verschiedenen Parcelen subhastirt werden. Es bestehet das ganze VEHN aus 773 Diemathe 249 Ruthen Moorgrundes, ist zum Theil cultivirt und mit Häusern bebauet, und auf 59240 F. 6 str. 4½ w. Ostfr. Cour. eidlich abgeschätzt.
Die Ausbietung geschiehet am 23ten October und 23ten December 1830 auf dem hiesigen Amte, und peremtorisch am 12ten Maerz 1831 im *Wirthshause* des AREND HINRICHS zu *Warsingsvehn*, allemal Morgens 11 Uhr.
Taxe und Bedingungen können in der Amts-Registratur eingesehen, auch gegen die Gebühre abschriftlich mitgetheilt werden.
Leer den 20ten Juli 1830.
Königlich Grossbrittannisch Hannoversches Amt.
B A U M G A R T E N. K I R C H H O F F.

. Mr. L. J. HUBER, Notaris te *Sneek*, gedenkt, publiek bij Strijk- en Verhooggeld te Verkoopen:
Een Snelzeilend en in den jare 1828 nieuw Gebouwd overdekt JAGTSCHIP, *DE DRIE GEBROEDERS* genaamd, gemeten op 34 Tonnen, met eene komplete ZEILAADJE, ANKERS, TOUWEN, ENZ., breeder volgens Inventaris omschreven; alles zoo goed als nieuw, bij wijlen SIJBE AUKES JONGBLOED bevaren, met den dood ontruimd.
Wie gading maakt, kome op *Vrijdagen*, den 5 November 1830, bij de schrijving, en den 12den daaraanvolgende bij den finalen Verkoop, telkens namiddags te 2 uren, ten huize van den Kastelein GEERT DE RUITER, ten de Ooster-poort te *Sneek*, en koope op Conditiën dan voor te lezen, inmiddels te vernemen, gelijk ook de Inventaris, bij gezegden Notaris.
Wie iets te pretenderen heeft van, of verschuldigd is aan genoemden SIJBE AUKES JONGBLOED, gelieve daarvan met gefrankeerde Brieven opgave of betaling te doen aan Mr. L. J. HUBER voornoemd, vóór den 1 December aanstaande.

. Mr. U. E. STHEEMAN, Notaris te *Scheemda*, is voornemens, ter instantie van de Erven VIJOLT WEEMHOFF, ten overstaan van het VREDEGEREGT van het Kanton *Winschoten*, publiek te Verkoopen:
Pl. min. zeven Bunders UITERDIJK, liggende achter den *Finsterwolder-Polder* op de Heerd van R. R. JONGMAN en P. J. BUREMA.
Deze Verkoop zal zijn op Vrijdag, den 12 November 1830, des namiddags 3 uren, ten huize van den Kastelein S. J. VAN DER LAAN, in het Gemeentehuis te *Scheemda*, alwaar en ten Kantore van den Notaris te Conditiën te zijn.
U. E. S T H E E M A N.

. UIT DE HAND TE KOOP: eene HEEREN BEHUIZING en SCHUUR, voorzien van 3 Kamers, Keuken, Kelder, Regenbak en verdere Gerijfelijkheden, met eenen TUIN daarachter, staande en gelegen te *Scheemda*. Nader onderrigt te bekomen bij den Eigenaar
U. E. S T H E E M A N.

. **Voor het BOELHUIS in de Pelster-straat**

zullen, op MORGEN en OVERMORGEN, den 3 en 4 November, beide dagen des middags, Verkocht worden: deftige M E U B E L E N, bestaande in een Bureau met BOVENSTUK, een KABINET, TREK- en OVALE TAFELS, Mahoniehouten Randen, Blanke PLAAT- en QUINT KAGCHELS, TAPIJTEN, veelijk BEDDEGOED, JAPONSCHE en WOLLEN DEKENS, VROUWEN [illegible] DEREN, MATRAS, STOELEN, SPIEGELS met Vergulde Lijsten, [illegible] DERIJEN, KOPER, TIN, AARDEWERK, STOELKLOK, eene VOLIERE voor Vogelen en Hoenders en meer andere GOEDEREN. Alles des morgens voor den Verkoop te bezien.

. **Verkooping in het NIEUWE BOELHUIS**

op *DINGSDAG*, den 4 November 1830, van diverse aanzienlijke H U I S M E U B E L E N, bestaande in een uitmuntend EIKEN LEDEKANT met groen Behangsel en draperies, RONDE MAHONIEHOUTEN THEETAFELS, dito UITTREK- en andere TAFELS, COMMODE, SECRETAIRE, Moderne en andere STOELEN met Trijpen en Matten Zittingen, onderscheidene KABINETTEN, best STAAND UURWERK, HALVE KAST- en STOELKLOKKEN, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, KOPERGOED, VAATWERK, VLOERPIJTEN, KAGCHELS, best BEDDEGOED en veel meer andere GOEDEREN, alles te bezien *Woensdag* namiddag van 2 tot 5 uren.

. Op tijd en plaats eerlang te bepalen, zal, ten overstaan van een toe bevoegden AMBTENAAR, op billijke Voorwaarden, publiek worden verkocht: de VASTE en ONOPZEGBARE BEKLEMMING van meer of min [illegible] endertig Bunders, meerendeels nieuw INGEDIJKT POLDERLAND, en [illegible] gens OUD LAND, alles gelegen te *Finsterwold*, achter en ter zijden van de plaats, bij J. A. HOVINGA aldaar wordende bewoond en gebruikt.

. Er wordt ten eerste gevraagd: een HUIS in het midden dezer stad, geschikt voor eene nering doende affaire, liefst voor aan de Vischmarkt, Guldenstraat of de Groote Markt. Iemand hierop reflecterende en genegen zijnde hetzelve op voordeelige voorwaarden te willen verhuren, adressere zich met brieven onder Letter P aan het BUREAU DEZER COURANT.

. **A. EKKART Sz., in de Poele-straat**

heeft Nieuwe Mallegasche CITROENEN ontvangen en Verkoopt dezelve, zoo bij de 100 of minder als bij Kisten, voor heel civiele prijzen, en verder is bij hem te bekomen alle soorten van beste Nieuwe STOKVISCH, ZOUTE VISCH en HARINGS, in het groot en klein, ANSJOVISCH, CITROENEN en MOENSAP, CHINAS APPELEN, ENZ., ENZ.; alles tot de civielste prijzen. Verzoekt gunst en recommandatie.

. **BENEDICT TILENIUS, te *Stadtlohn*,**

recommandeert zich tot het leveren van alle soorten van Nieuw-Modische [illegible] pene KAGCHELS, allerhande soorten van bijzonder nuttige en fraaije KOOKMACHINES, van 3 tot 22 gaten, met derzelver TOEBEHOOREN, waarin van 1 tot 3 Braad-Ovens en een Waterketel van 2 tot 14 Emmers, welke door eene kraan afgetapt, en met een ordinair hout- of turfvuur gestookt worden, ook hebben zij het bijzonder nut, dat in eene Keuken, alwaar het gerookt heeft, de rook niet den minsten hinder meer veroorzaakt. Verder, bij alle soorten van witte geëmailleerde CASTROLLEN en POTTEN, gegoten DAK-WATERGOTEN en WATERPIJPEN, van 28 Nederlandsche Duimen tot 3 à 4 Palmen, alsmede gegoten IJzeren PAARDEN KRIBBEN en [illegible] VEN, die bijzonder nuttig voor de Gezondheid van Paarden zijn. Hij verzoekt degenen, welke tot bovengemelde Goederen genegen zijn, hun adres te [illegible] aan zijn adres, zullende hij zich alsdan met de Modellen, die in het klein zijn, bij Hun Ed. vervoegen.
Hij Logeert *Woensdag*, den 3 November, te *Assen*, bij den Kastelein DONKER, 4 en 5 November bij den Kastelein VAN DER MOLEN, aan de Groote Markt te *Groningen*. Den 7 November in het *Wapen van Groningen*, te Dockum. [illegible] November te *Leeuwarden* bij den Kastelein BOUR, in *de Stad Bentheim*. [illegible] November te *Harlingen*, bij den Kastelein DE BOER.

. De ondergeteekende, *W o l l e n n a a i s t e r*, berigt aan het geëerd publiek, dat zij VERHUISD is uit de Poele-straat naar den hoek van de [illegible] LE- en OOSTER-STRAAT, boven letter D nommer 1. Verzoekt vriendelijk gunst en recommandatie, belovende tevens aan hare geëerde [illegible] stigers eene civiele behandeling.
Groningen D I E W E R T J E B. A L M.
den 2 November 1830.

. *Een* of *twee LETTERZETTERS*, werk begeerende, gelieven zich te voegen bij L. SCHIERBEEK, Boekhandelaar en Drukker te *Leeuwarden*. Brieven *franko*.

. Eene FATSOENLIJKE VROUW, van middelbare jaren, in de VROUWELIJKE HANDWERKEN niet onervaren, zag zich gaarne, tegen een [illegible] *Loon*, in een HUIS binnen of kort bij deze stad, als HUISHOUDSTER, of tot GEZELSCHAP te kunnen dienen, hoe eer hoe liever, GEPLAATST. [illegible] dres aan het KANTOOR der *PROVINCIALE GRONINGER COURANT*.

PRIJS-COURANT DER E F F E C T E N, *op de Beurs te* Amsterdam, *den 29 October* [illegible]

			gebley.
Werkel. Sch. 2½ pc.	37½ à	38¾	37¾
Rest. uitg. S.	11/16 —	13/16	¾
Kansb. v. dito.	14½ —	15¼	14¾
Amort. Synd. 4½ —	60	— 61¾	60¼
——— 3½ —	49	— 50¾	49¾
Losrenten . . 2½ —		—	
Hand.-maats. 4½ —		—	
Oblig. Rusl. 5 —	86¾	— 87½	87
Dito Nieuwe 5 —	89	— 89¾	89¼
Russ. Inschr. 6 —	55	— 55½	55¼
Certif. v. dito. 6 —	55	— 55½	55⅜
——— Hamb. 5 —		—	
d. Neg. Lond. 5 —		—	
Weener Obl. 5 —	84	— 84¼	84¼
——— 4 —		—	
Certif. ——— 2½ —		—	
Aand. R. fl. 100 . .		—	
——— fl. 250 4 —		—	

Oblig. Metal. 2½ pc.		—	
——— 5 —	85½	— 86	
— Neg. Lond. 2½ —		—	
Spanjete P. en L. 5 —	11	— 11¾	
Perpet. Rente 5 —	34¾	— 35½	
dito Amst. 5 —		—	
Eng. gecons. 3 —		—	
Fr. Fonds. 3 —		—	
Cert. v. dito 3 —		—	
Nap. F. alh. 5 —		—	
Idem in Nap. 5 —	52¾	— 53¾	
Idem in Lond. 5 —	62¾	— 63¼	
Den. te Lond. 3 —		—	
Brazilianen 5 —		—	
Mexic. te L. 6 —		—	
Columb. te L. 6 —		—	
Peruanen 6 —		—	
Grieken . 5 —		—	

Te *Groningen*, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringe-straat. (Met *autorisatie*.)